

Så snabbt och lätt eroderas Hovbacken

Av: Jonas P Ström
Rev. 2025-09-17
Bilder: Jonas P Ström

Så mycket har redan försvunnit

Sedan 10 år tillbaka har Hovbacken förlorat enorma mängder sand och rev. Totalt handlar det om över **11 000 kvm** som försvunnit. Djupet framför badhytterna har minskat med **10–30 meter**. Det som en gång var en bred och skyddande strand med strandrevet (Hovbacken) med all sin växtlighet är idag kraftigt försvagad och nästintill helt uttraderad på flera ställen.

2018 fanns fortfarande delar av Hovbackens växtlighet kvar. Bryggan är en spång som helt ligger öppen p.g.a. erosion. Badhytterna på bilden var Hovbackens främre badhyttsled - i stort sett är samtliga badhytter borta av erosionen.

Trots uteblivna stormar – omfattande erosion

Under bara några veckor – december 2024 till januari 2025 – förändrades stranden dramatiskt. Vi har dokumenterat utvecklingen med bilder, vattenståndsdata och vinddata.

Det mest anmärkningsvärda är att denna utveckling skedde **utan stormar**. Medelhårda vindar på 7–15 m/s (kuling) i kombination med förhöjda vattenstånd räckte för att **orsaka massiv erosion**.

När strandplanet en gång hyvlats bort blir erosionen självförstärkande: vattnet står direkt mot den branta sandväggen och underminerar den, vilket gör att kanten hela tiden flyttas bakåt.

Vad som står på spel

- **Avståndet till gång- och cykelstigen är nu bara ca 2 meter.** Nästa högvatten riskerar att skära av passagen helt.
- **Höjden på Hovbacken har sjunkit till 1,2–1,5 meter** vid de utsatta delarna. Det innebär att översvämning är sannolik redan vid måttliga stormar.

Slutsats

Vi ser nu beviset svart på vitt. Även utan stormar äter havet upp Hovbacken. Nästa storm riskerar att skära av hela revet, rasera Hovbacken, badhytter, toaletten och gång- och cykelvägen. **Tillfälliga skyddsåtgärder är därför akuta.**

Vintern 2024/2025 visar Hovbackens svaghet - så snabbt och lätt eroderas Hovbacken

Nedan förklarar vi erosionsförloppet säsongen 2024/2025 och de-förödande konsekvenser som nästkommande storm med högt vattenstånd kommer att innebära. Partiet vi valt för vårt exempel ligger sist i den rad av badhytter som kommunen önskar flytta till annan plats. Platsen är inte unik. Samma fenomen förekommer-längs hela kustpartiet men med olika förutsättningar.

Badhytterna stod 1975 på strandrevet utanför Ålasjön d.v.s. **110 meter från nuvarande plats**. Erosionen har sedan vårt första skydd, Våtmarkskonventionen 1975, eroderat bort Norra Ålasjön och framför badhytternas nuvarande placering är **30 meter av Hovbacken borta**.

Partiet har bara 2–3 meter kvar till gång- och cykelstigen och 5–10 meter av sandrevet Hovbacken innan den går över i grundare parti som delvis ligger under havsnivån.

Omfattande erosion avslutade 2024 års säsong

”Stormsäsongen” 2024 avslutades den 9 februari med ostlig vind (frånlandsvind) och havsvattenstånd som toppade på +106,8 cm. Stormen Babet, hösten 2023, hade redan börjat rasera stora delar av stranden och Hovbacken TROTS frånlandsvind. Efterkommande högvattenstånd eroderade bort all tidigare fordrad sand från våren 2023. Den avslutande erosionen den 9 februari 2024 tog med enkelhet ytterligare 2–3 meter i djup av Hovbacken.

2024-02-09 Högvattenståndet på +104 cm med frånlandsvind visar exakt hur högt havet når och hur lite marginal som finns kvar. Detta parti har haft vattenståndet ända **upp till +168 cm**.

VIKTIGT ATT POÄNGTERA!

SÄSONGEN 2024/2025 HAR VI INTE HAFT EN ENDA STORM MED PÅLANDSVIND OCH HÖGT VATTENSTÅND. EROSIONEN ÄR DOCK OMFATTANDE DÅ HOVBACKEN HELT SAKNAR SKYDD.

Ny sandfodring inför badsäsongen våren 2024

I vanlig ordning fodras stranden och eftersom vi hade omfattande erosionskador 2023/2024 räckte inte sanden till som tidigare år. På berört parti räckte sandmassorna till viss del att täcka upp det som tidigare gått förlorat av Hovbacken och strandens profildjup blev ungefär 18 meter sett från bakre badhytterna.

(Tidigare år har sandmassorna räckt till att fodra längre norröver av strandpartiet vilket tydligt indikerar omfattande sandförlust 2023/2024.)

Erosionen startar samma dag som stranden fodras

Så snart stranden har "återskapats" så börjar havet "hyvla av" denna porösa sand vilket vi tidigare beskrivit. En stor del av sanden 2024 försvann även genom sandflykt då det inte finns någon växtlighet som binder sanden.

Slutsatsen är att sandmassorna räcker till för att delvis återskapa strandplanet och lite av klitterna inför sommarsäsongen.

Erosion av strandplanet och Hovbacken mellan 5 december till 12 januari 2025

Perioden 5 december 2024 till 12 januari 2025 präglades av mestadels måttliga vindar, med en maxhastighet på 18,1 m/s (lätt kuling). Vindarna dominerade från väst-sydväst (VSV), vilket gör att **perioden inte kan beskrivas som särskilt blåsig för att vara vinter**.

2024-12-05– havsvattenstånd +38 cm

Strandplanet och den fodrade sanden har tydligt hyvlats av i varje vattenstånd över +40 cm.

Vattenstånd på +40 cm eller mer inträffar i genomsnitt 107 dagar per år baserat på de senaste 5 årens data.

2024-12-29 – havsvattenstånd +6 cm

Tydligt "avhyvlat" strandplan och erosionen sker trots lågt vattenstånd. Mer än 10 meter av den fodrade sanden har eroderats bort.

2025-01-03 – havsvattenstånd +12 cm

Vid det låga vattenståndet syns tydligt hur mycket sand som har försvunnit. Den branta "sandvägg" som bildats visar att strandlinjen har flyttats bakåt med ungefär 10 meter sedan våren då stranden fodrades.

2025-01-10 – havsvattenstånd +55 cm

Strandkanten skärps ytterligare, stranden smalnar av inåt. Havet når nu badhytterna även vid måttliga havsnivåer.

2025-01-12 – havsvattenstånd +95 cm

Den kritiska dagen: vattnet stod på morgonen strax över 1 meter över medel, och trots att vinden är relativt svag (7,5 m/s) och nordlig (ej direkt pålandsvind) får erosionen stor kraft. Havet gräver fortsatt in på Hovbacken och det är nu bara 2 meter kvar till gång- och cykelstigen.

Havsvattenståndet kl. 14:07 när bilden är tagen var +94,6 cm och under morgonen stod det som högst på +106,2 cm.

Summeringen är tydlig

Trots en säsong **utan storm** i kombination med högvattenstånd och pålandsvind är erosionen omfattande trots sandfodring. Så här pass lite "väderförhållande" påvisar på nytt det vi hela tiden sagt – Hovbacken är så kraftigt försvagad att den INTE kan stå emot havet utan skydd.

Vikten av de tillfälliga skydd vi har föreslagit, så att inte mer av Hovbacken eroderas bort, kan knappast bli tydligare.

Väderförhållande januari 2025 och stormen Malik 2022

Observation	11/12 januari 2025	30/31 januari 2022
Max havsvattenstånd	+106,2 cm	+122,6 cm
Överspolning av Hovbacken	Nej	Ja
Vågstorlek	Mindre vågor	Stora vågor
Vågriktning	Längs med kusten	Rakt in mot kusten
Vindhastighet	15,6 m/s	22,3 m/s
Vindby	19,9 m/s	29,2 m/s
Vindriktning	Kust-parallell	Pålandsvind

Se även graferna från sida 10 och framåt.

Översköljning av Hovbacken

Vid flertalet stormar har havsnivån och vågorna varit så pass kraftfulla att vi har haft översköljning av Hovbacken – d.v.s. att havsvattnet tränger över hela Hovbacken på flera partier. Detta har skett exempelvis vid:

2017 Stormen Urd – havsvattenstånd +168 cm
2019 Stormen Alfrida – havsvattenstånd +123 cm
2022 Stormen Malik – havsvattenstånd +122 cm

Översköljning vid "Dungen" stormen Malik januari 2022.

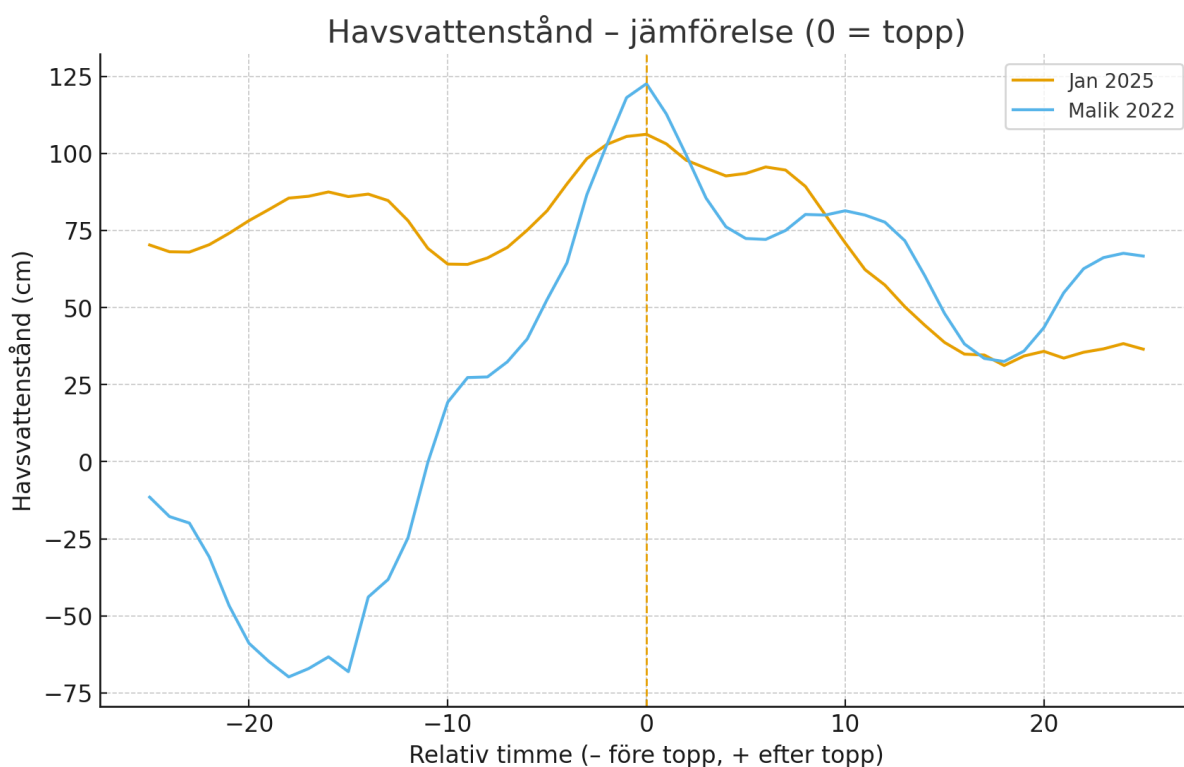

Översköljning vid "toaletten" stormen Malik januari 2022.

Grafer - Väderförhållande januari 2025 och stormen Malik 2022

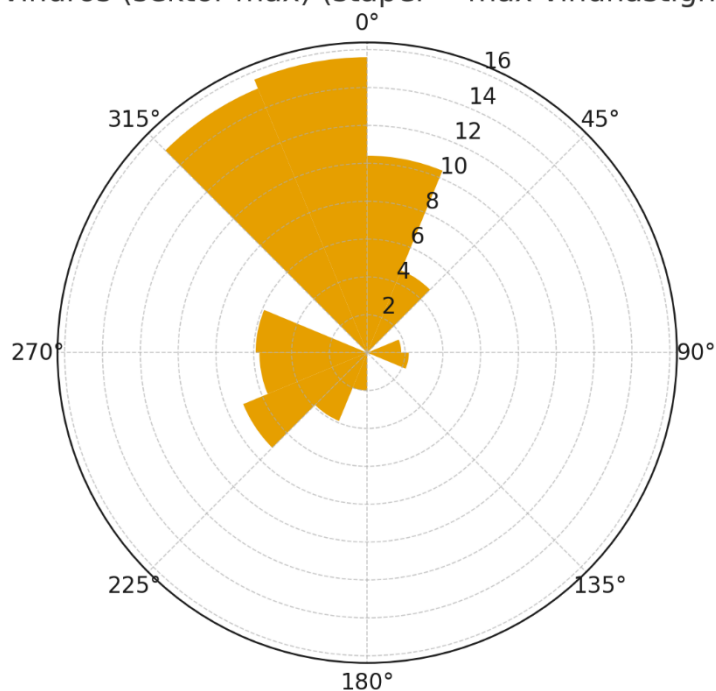
Jämförelse mellan 30/31 jan 2022 (Malik) och 11/12 jan 2025.

Tidsaxel (relativ timme): Relativ timme beräknas från den faktiska tidsstämpeln för respektive observation. **0 markerar timmen med högsta havsvattenståndet.** Negativa värden (-) är timmar före toppen och positiva värden (+) är timmar efter toppen.

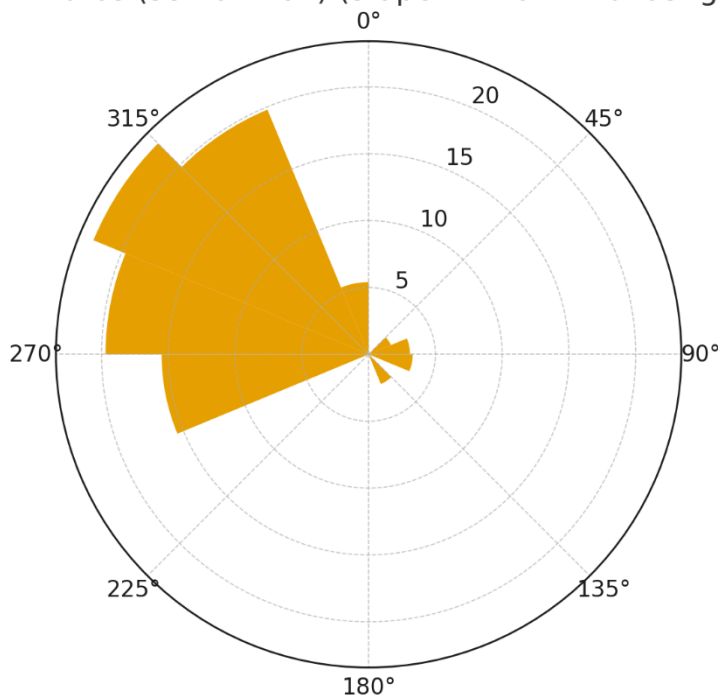

Vattenstånd: 2022 låg toppen ca **16 cm högre** än 2025 (122,6 vs 106,2 cm) – ungefär **15 % högre**.

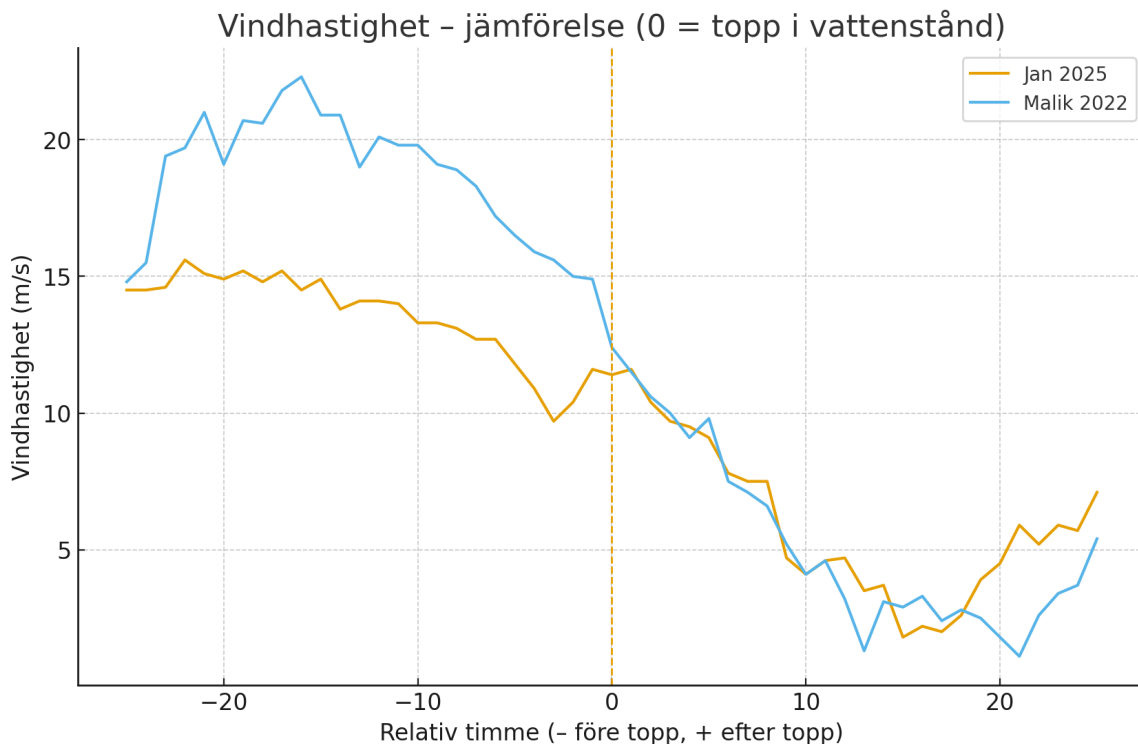
Jan 2025 - vindros (sektor-max) (stapel = max vindhastighet i sektorn)

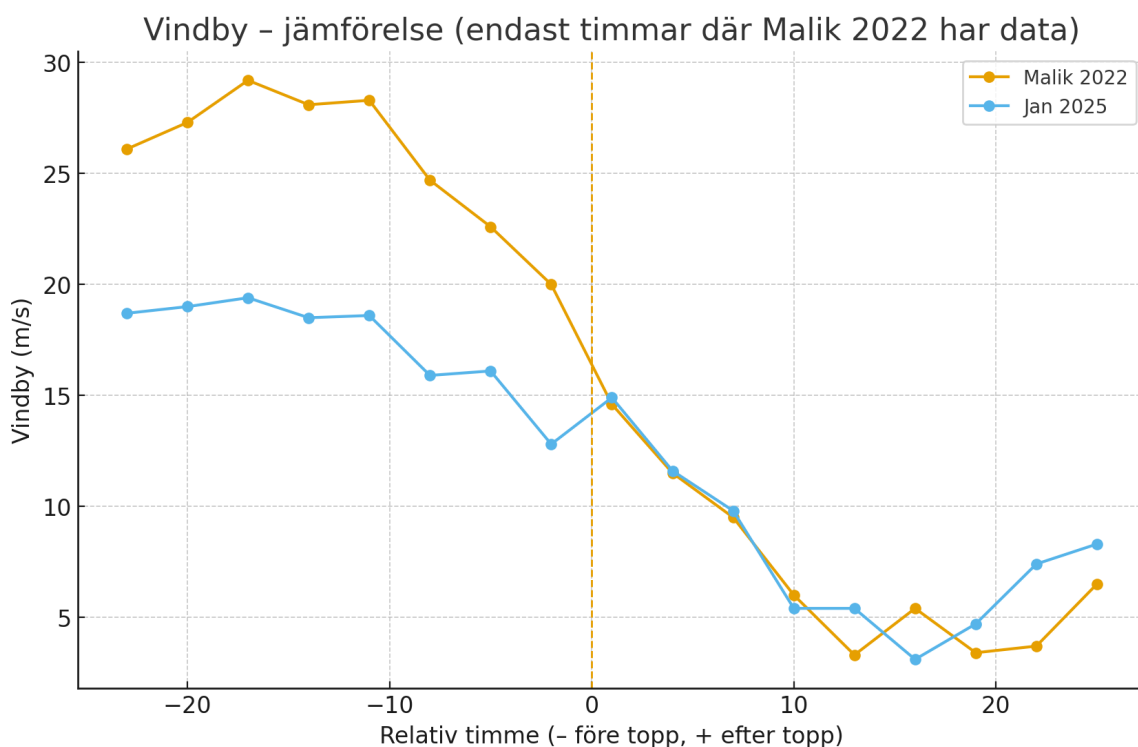
Malik 2022 - vindros (sektor-max) (stapel = max vindhastighet i sektorn)

Riktning: 2022 var det **pålandsvind** → vågor och vatten trycktes **rakt in** mot kusten. 2025 var vinden **kust-parallell** → mer längsströmsdrift, sämre "pådrivning" in mot stranden.

Vind: Medelvinden var **~43 % högre** 2022 (22,3 vs 15,6 m/s).

Vindbyarna var **~47 % högre** 2022 (29,2 vs 19,9 m/s).